

దశకు కిరణము

యథార్థము తేజోపంతమైనది

మాయబొమ్మ - మోహము

మలమూత్రసమ్మిశ్రమాంసరుధిర శల్యమాత్ర
 మైనట్టి ఈ మాయబొమ్మ
 కలిమిలేములలోన కష్టసౌఖ్యములందు
 మమతపుట్టించు నీ మట్టిబొమ్మ
 అంగలోపాలకు అధివ్యాధులకెంతో
 తొడరి చింతించు నీ తోలుబొమ్మ
 పుట్టి నవ్వించుచు మెట్టి ఆడించుచు
 గిట్టి ఏడ్చించు నీ కీలుబొమ్మ
 కామమూర్తులకిది కనకంపుబొమ్మ
 విశ్వవిజ్ఞానులకిది వట్టి వెట్టిబొమ్మ
 ఎచటనుండి యేతెంచెనె చెటెచటికేగగలదో
 సుంత ఎరుగదు ఈ గాలి సంతబొమ్మ ॥

తా॥ ఈ శరీర సౌందర్యమునుజూచి ఎంతగానో మురిసిపోతున్నాము.
 శీర్షత ఇది శరీరః = శిథిలమైపోవునది. కనుక శరీరము పవిత్రమైన
 చిత్తముతో ఈ దేహపరిస్థితిని తిలకించుదు. దహ్యత ఇతి దేహః = దహించ

బడునది కనుక దేహము కాలాగ్ని చేతను, చింతాగ్నిచేతను, చితాగ్నిచేతను దహించబడునది. చిదాగ్నియనగా చచ్చినశవమును కాల్చునట్టి అగ్ని. చింతాగ్నియనగా చింతలు, దిగుళ్ళూ, ఆలోచనలచే బ్రతికిన శవాన్ని కాల్చునట్టి అగ్ని మలమూత్రాదులతోకూడిన మలబండము. దీనినిండ ప్రేవులు, ఊపిరితిత్తులు, గుండె, ఎముకలు, కండరములు, రక్తము, నరములతో నిండి అసహ్యమైన దుర్గంధములతో కూడుకొన్న ఈ శరీరము అనేక రోగములకు నిలయమై స్వేదము, చీమిడి, గుబిలి, పుసిలి, ఎంగిళి, జొల్లు, గళ్ళలు, మలమూత్రములుగల్గి వెడలుటకు తొట్టలు గలిగి వివిధ చర్మ వ్యాధులకు ఆలవాలమై తనరోతను కనుబడకుండ పలుచని చర్మాన్ని కప్పుకొని కోటానుకోట్లు పురుగులనింపుకొని బాహ్యమునకు ఎంతో మనోహరముగా ఎంత ఆకర్షణీయముగా మోహింపజేయుచున్నదో కాస్త విచారదృష్టిచే గమనించిన అర్థమగును. ఈ మాయబొమ్మ విలాసము.

ఈ చర్మమునకు గాయము తగిలిగానీ, పుండ్లు, గజ్జి, తామరతీట సంభవించినపుగాని ఎంత దుర్గంధభూయిష్టమై యుండునో తెలియగలదు.

ఈ స్థూలశరీరమనే మలబాండములో అవిద్యావశుడైనజీవుడు వాసనామయ సూక్ష్మశరీరముతో అనంతమైన గొంతెమ్మకోర్కెలతో ఊహాగానాల గాలిమేడలు నిర్మించుకొని సుఖశాంతులు అనుభవించవలెనని ఈ బ్రతికిన క్రుళ్ళిన శవాన్ని సత్యమని నమ్ముకొని క్షుద్రాహంకార స్వార్థములతో ఈ నీచదేహ సౌందర్యాన్ని స్వర్గముగా భావించి గళ్ళలోబడ్డ ఈగవలె ఊబిలోబడ్డ పశువువలె అగడ్తలోబడ్డ కుక్కవలె ఈమాయ బొమ్మలో చిక్కుకున్నాడు.

ఈ దేహాన్నికడిగి రంగులువేసి, హంగులు తీర్చి వివిధ రకములైన ఉడుపులు ధరించి నగలువేసుకొని కడుపు అనే కసువుదిబ్బలో అనేక రకములైన ఆహారపదార్థములతో నింపి రక్తముతో దేహమంతా నింపుకొని

మల రూపాంతర రక్తముయొక్క ప్రాబల్యముతో కండలు పెంచుకొని నేను బలవంతుని, ధనబలం, అంగబలం, బంధుబలం, అధికారబలం, గలవాన్ని అని గర్వించుచూ రోగాలపుట్ట మృత్యువునకు పట్టా అయిన ఈ శరీరము రోగాలతో ముదిమితో మృత్యునోట బడినపుడు ఆ బలాలేమి రక్షించలేవని గ్రహించలేక, నేను, నాది, నా వారు అని అనురాగముతో మమత గల్గించు ఈ మట్టిబొమ్మ మహిమ వర్ణనాతీతముగదా!

ఈ దేహాభిమానముచేత ప్రేమను పెంచుకొని అంగవైకల్యము గల్గిన చింతిస్తూ, రోగాలకు బాధపడుచు ఎవరైన తన్ను పొగడిన పొంగిపోతూ, నిందించిన క్రుంగిపోతూ పొగడినవారిపై మమత తెగడిన వాడిపై ఈర్ష్యాసూయ ద్వేషాలతో దహింపబడునట్టుజేయుచున్న ఈ తోలుమొమ్మ మహిమ ఏమని వర్ణించగలము?

ఈ మాంసపిండాన్ని కుసుమకోమల సువర్ణ కాంతులతో విద్యుల్లతవలె మనోహరముగా తల్లిగర్భము నుండి భూపతనముకాగానే ఎంతసంతోషం, ఏమి ఆనందము, వృద్ధి పొందనున్న ఈ కందులతో ఏమి ఉబలాటం, ఏమి మురిసిపోవడం, వర్ణనాతీతం యవ్వనదశలో మోహముచే మదనక్రీడలతో స్వర్గమని తలంచి తదుపరి వృద్ధాప్యంలో అసహ్యకరమైన దేహముగల్గి చివరికి మరణించి ఏడ్చించు ఈ తొమ్మిది తొమ్మిది తోలుబొమ్మకథ ఎంత విచిత్రము.

అహోహా!

కామమూర్తులకు ఇది బంగారు బొమ్మగాను, ఈ బొమ్మ రహస్యాన్ని తెలుసుకొన్న తత్వజ్ఞులకిది వెర్రిబొమ్మగాను కనిపించును.

ఈ దేహమే నేననెడు వారికి దీనిరహస్యం తెలియదు, ఇదియే మాయ,

ఇదే మోహము, భ్రాంతి, దీని పుట్టు పూర్వోత్తరాలేమిటి, ఆధారమేమి, గమ్యమేమి యని ఎఱుగు. అందులకే దీన్ని సంతబొమ్మ అన్నారు పెద్దలు.

సంతరోజు అనేక గ్రామాల ప్రజలుచేరి, వస్తువులకొనుగోలు చేసి, గుంపులు, గుంపులుగాచేరి, ఆ కొద్దిసమయములో స్నేహము చేసుకొంటూ, ఆప్యాయత అనురాగాలు జూపించుకొని, ఎవరిదారి వారు వెళ్ళిపోవుదురు గదా, ఆ విధముగా ఈ సంతబొమ్మకథ నడుస్తూ యున్నది. దీని స్వరూప, స్వభావాల గుర్రెఱుంగుటయే విజ్ఞానమని తత్త్వజ్ఞానమని, వేదాంతమని అన్నారు మన మహర్షులు.

దీని మర్మమెఱిగిన జ్ఞానులకు మోక్షధర్మసాధనమై భవసాగరమును దాటుటకు నావయై, దేవుడుండు దేవాలయమై గమ్యముచేరుటకు రథమై యున్నదని పెద్దలు చెప్పియున్నారు.

ఈ బొమ్మ నిక్క జీవన అధ్యాయము

నిదురలేచినదాది నిదుబోయెడిదాక
 భవజలనిధిలోన చాలబాధపడుచు
 వ్యాపారములచింత వ్యవహారములచింత
 కూరగాయలచింత కూటిచింత
 సొమ్ములపైచింత కొమ్ములపై చింత
 సుతులు లేరనిచింత బ్రతుకుచింత
 ధనముపై చింత దాయాదిపై చింత
 పశువులపైచింత పసిడిచింత
 ఇన్ని చింతలలోనఁబడి విలవిల తన్నుకొనుచు
 అదియే సుఖమని నమ్ము ఏ అధముఁడెవడో
 నిన్నుగానక చచ్చును కన్నతండ్రి!
 సుగుణ సంభావ్య సంశేవ్య స్వప్రకాశ! ॥

తా॥ ఉదయం నిద్రలేచినది మొదలుకొని మరలా నిద్రించువఱకు
 ఎడతెగని కర్మల నాచరిస్తూ, సంసార తాపత్రయాలకు చిక్కి మానసిక
 సంకల్ప, వికల్పములతో వివిధ కార్యకలాపములలో ప్రవేశించి, బాధలు,
 వ్యధలు పొందుచున్నది. వ్యాపారములపై చింత వ్యవహారములచింత,
 కూరగాయలచింత, కూటికైచింత, బిడ్డలులేరనిచింత, బిడ్డలు ఎక్కువైతే
 పోషణచింత, సొమ్ములు లేవనిచింత, సొమ్ములు ఎక్కువైతే దొంగలచే చింత,
 ధనములేకుంటే చింత, ఎక్కువైతే దాచుటచింత, దాయాదులచే, దొంగలచే

ప్రభుత్వముచే చింత, కాంత కనకాదులపై చింత, పశువులపై, పాడిపంటలపై చింత, బ్రతుకంతా అంతులేని చింత, చింతలతోపు.

“చింతాపరంపరచే చిత్తంబు చీకాకుబడుచున్నది
సంతోషమునుగూర్చువే దివ్యప్రసాదమున నారాయణ” ॥ అన్నారు
పోతన.

యాడాడప్రాద్దుగ్రుంకె మాలకాకీ
చింతల్లో ప్రొద్దుమునిగె చిన్నకాకీ ॥ అని తత్త్వం.
చింతలతోపులో ప్రొద్దుమునుగుటయనగా చింతలతోనే మరణించుట.
ఇన్ని చింతలలో జీవుడు బంధింపబడి మ్రగ్గుచున్నాడు. తేనెలోబడ్డ
ఈగవలె, కంపలోబడ్డ కాకివలె, వలలోబడ్డ పక్షివలె, సంసారసాగరములో
చిక్కికొని దారీతెన్ను తెలియక విలవిల తన్నుకొనుచు సుఖశాంతులకు
దూరమై ముక్తుడుగాలేక ఇదే సుఖమని నమ్ముకొని జీవయాత్ర సలుపు
మానవుడు అధముడన్నారు పెద్దలు.

జీవుడు సంసారబంధమునకు మూలమైన అజ్ఞానమును గుర్రెఱుంగలేక
తనలోనున్న సచ్చిదానంస్వరూపుడగు దేవుని కనుగొనుమార్గమును తెలుసు
కొనజాలకున్నాడు.

అసత్ జడ దుఃఖ స్వరూపమైన దేహమునందు సచ్చిదానందమయ
పరమాత్ముని ఉనికిచే మంగళకరముగా నున్నదని తెలుసుకొని, ఈ దేహము
మృత్యువునోటిలోనే యున్నదనియు, ఒకనాడు తప్పక మరణించునని
గ్రహించి తన నిజస్వరూపమైన భగవంతుని జేరుటకంటే వేరే ఆనందము,
హాయి శాంతిలేదని, వైరాగ్యముచే ఈ దేహాభిమానమును వీటి, సోహం
భావముచే బ్రహ్మనిష్ఠను సలిపి ముముక్షువులు, బంధవిముక్తులై తోడి
మానవులకు యధాశక్తి సేవజేసి లోకకళ్యాణము గావింతురుగాక.

కలిపురుష - యుగము - కలియుగము

ప్రకృతి - ప్ర = సత్వగుణము, కృ = రజోగుణము, తి = తమోగుణము, ఈ త్రిగుణాత్మిక స్వరూపమే - ప్రకృతి - ప్రా కృతయుగము - జగత్.

యుగధర్మాన్నిబట్టి, మానవునిలో చిత్ర విచిత్రమైన ప్రేరణలతో మనస్సు మారుతాయుండును. ధర్మభీతి, దైవభీతి, పాపభీతి లేక, మానవుడు దానవుడై క్షుద్రాహంకారపూరిత స్వార్థపరుడై పశువులకంటే నీచంగా వ్యవహరించుట గమనించినచో ఇది కలియుగమని చెప్పబడును. నేటి ఆధునికి నవనాగరిక యుగము. బాహ్యమైన నేత్రానందముగా అన్నిరంగాల్లో అనగా విద్యా రంగములో విజ్ఞాన రంగములో భక్తి, జ్ఞాన రంగాల్లో అభివృద్ధి చెందినట్లు కన్పట్టుచున్నదేగానీ సమాజములో వర్ణణాతీతమగు క్రుశ్కపేరుకొని యున్నది. ఈ క్రుశ్క (అజ్ఞానం) మానవుని ప్రవర్తనలచే గమనించవచ్చును. ఈ అభివృద్ధిని భ్రమించి నరుడు కేవలం ఆహార నిద్ర, భయ, మైథునములే అనందమని ఉదరపోషణకొరకే సంచరించుట చూడ ఆశ్చర్యము.

పాంచభౌతిక నిర్మాణమైన దేహము సత్యమని పంచేంద్రియ విషయములైన శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధములచే ఇంద్రియముల తృప్తి పఱపనెంచి ధర్మాధర్మ విచక్షణా జ్ఞానశూన్యుడై, నీతిబాహ్యమైన ధర్మవిరుద్ధమైన పాప కార్యములచేయుచు పతనోన్నతమునకు పరవళ్ళుత్రొక్కుచు ప్రయాణము చేయుట శోచనీయముగదా!

మానవుని హృదయములో అనంతమైన కోర్కెలు ఎపుడు ఉత్పన్న మగునో అపుడే స్వార్థము కప్పుకొని తానేమిచేయుచున్నది ఏమి ఆచరించు చున్నది. ఏమి బోధించుచున్నది కూడా తెలియబడదు. ఈ కలిపురుషయుగ

మానవమనః ప్రవృత్తులంతా, తి = తమోగుణముగదా? ఈ కలితో “తి” చేర్చిన కలితీయుగము. లేక కలియుగము యగును. లోకమున ప్రతి వస్తువులో కల్తీయుండుట నిత్యజీవితములో నెఱుగుచున్నాము. ప్రతివృత్తి, ప్రతి ఉద్యోగం, ప్రతి వ్యాపారం ప్రతి కదలిక, ప్రతివాక్కు కల్తీయే. సర్వం కల్తీమయం జగత్ అనుటలో సందేహము లేదు.

ఈ కల్తీయుగాన్ని ఈ సమాజాన్ని, యుగధర్మాన్ని, ఎవరు సరిదిద్దగలరు? కాలస్వరూపియైన ఈశ్వరుడై తీర్చవలయును. అధోగతిపాలై అశాంతితో అలమటిస్తున్న సమాజాన్ని గురించి ఆలోచించువారే అరుదైనారు. ఒకవేళ అట్లాలోచించువారు కూడా లేకపోలేదు. ఉన్నారు, కానీ, యుగప్రభావము చేత కల్తీ ముసుగుకు ఆకర్షింపబడిన వారుగూడా జ్ఞానాన్ని గూర్చి ఉపదేశించు వాక్యాలు వేదాంవలు, పురాణాలు చెప్పు పౌరాణికులు, ఉపన్యాసాలు అన్నీ కల్తీగానే సూక్ష్మదృష్టిగలవారికి గోచరించుచున్నవి. ఈ నాటి ఆధునిక యుగమానవ ప్రవృత్తులు అంతగా దిగజారిపోయినవి. జ్ఞానాన్ని గురించి బోధించనియుగములేదు. జ్ఞానముచే తరించువారు లేకపోలేదు. జ్ఞానులే లోకానికి దిక్కు భారతంలో యక్షప్రశ్నలు అన్న ఘట్టములో యక్షరూపములోనున్న యమధర్మరాజు, ధర్మరాజును ప్రశ్నించాడు. ఏమని? ధర్మరాజా! ఈ లోకానికి దిక్కెవరు? సామాన్యులైతే ఈ లోకానికి దిక్కుంపుడే అని చెప్పియుండెడివారు. కానీ ధర్మరాజు “ఈ లోకానికిదిక్కు సత్పురుషులు” అని సమాధానము తెలిపియున్నాడు. గనుక సత్పురుషులైన జ్ఞానులే మనకు దిక్కు

నేటి నాగరిక యుగమున జ్ఞానులుగా చలామణియగుచున్న వారి హృదయాలలో, ప్రవర్తనలో, ఆలోచనాసరళిలోగూడా కల్తీయున్నట్లు గోచరించు చున్నదికదా?

ఏ పని తలపెట్టినా, ఏ పనిజేసినా, కలిప్రభావముచే సమాజముతో ముడిపడినందున కలిప్రేరణచే జ్ఞానులుగూడ పీడింపబడుచుండుట గమనార్హము.

ఒక సమస్యను పరిష్కరించునపుడు సమర్థవంతమైన ఆలోచన యుండాలి. ధర్మా ధర్మముల గమనించక వక్రభాష్యముజేయుట శోచనీయముగదా? స్వార్థ స్వప్రయోజనమునకై సమర్థించుకొనొజుచి, ఆత్మవంచన జేసుకొని బోధించుట అనుచితము. ఆత్మహంతకత్వము మహాపాపమని శాస్త్రాలు ఘోషించుచున్నవి.

ఆత్మానుభూతినిపొందిన అనుభవజ్ఞాని స్వబుద్ధితో ఆలోచించి వ్యవహరించును. పరబుద్ధులపైన ఆధారపడడు. ఆత్మదృష్టికి చక్కగా పయనించును గాని, ఇట్టి వారిని కలి ప్రేరిత మనస్సులు గురైఱుంగలేరు.

సమస్యపరిష్కారమున ఇరువైపులవిని, ధర్మాధర్మముల గుర్తించి తీర్పుచెప్పుట ఉత్తమ జ్ఞానిలక్షణము. అట్టివారికి ధర్మాధర్మములు తెలియబడును. అట్లు తెలియక వ్యవహరించువారు అజ్ఞానులకంటే నీచులన్నను దోషములేదు కదా?

కలుషితమై, పాపపంకిలమైయున్న కలిపురుషయుగాన్ని, యుగధర్మాన్ని గూర్చి ఆవేదనపడి ప్రయోజనములేదు. ఇది సంధియుగము. ప్రతి 5వేల సంవత్సరములకు ఒక పర్యాయం అనూహ్యమైన చారిత్రాత్మకమైన మార్పు సంభవించి కృతయుగ ధర్మస్థాపన జరుగగలదనుట నిర్వివాదాంశము అన్నారు మన మహర్షులు ఇప్పుడు కలియుగమవతరించి 5085 సంవత్సరాలైనది. భయంకర సంధియుగములో నున్నాము. 1999 నాటికి అవాంతర ప్రళయము రానున్నదంటున్నారు కాలజ్ఞానులు. ఈనాడు ప్రపంచజనాభా

700 కోట్లని అంచనా, 1999 నాటికి 70 కోట్ల జనాభా మిగులుతారేమో?
అని అంటున్నారు కాలజ్ఞానపెద్దలు.

మానవుడు తన్నుతాను చక్కగా ఆత్మవిమర్శను చేసుకొని తన తప్పిదముల
గమనించి త్రికరణశుద్ధిగా తన్ను మానవత్వముగల మనిషిగా రూపొందించుకొని
మానవ కళ్యాణమునకు తోడ్పడుట ఎంతేని అవసరము.

కలియనగా శని, కలిపురుషుడనగా శనిమహాత్ముడు, సత్యజ్ఞానాంధ
పరమాత్మతో తాదాత్మ్యమునుబొంది బ్రహ్మానందాన్ని అనుభవించి ధన్యత
పొందదగు మానవజన్మ వచ్చినను తన్నుదైవాన్ని విస్మరించి ప్రకృతి సంభవ
మైన త్రిగుణములకు ఇంద్రియ మనంబులకు బానిసయై, ఇంద్రియ
లోలత్వముచే గలుగు విషయానందానికై వశుడై అసంతృప్తితో అశాంతితో
అనాత్మయైన దేహమే తానని భ్రమించి దుఃఖములతో కృంగి శాశ్వతానందాన్ని
పొందలేక జననమరణ ప్రవాహరూప సంసారాంబుధిలో మునిగిపోవుటయే
శని ఆవరించుట. ఇదియే బంధము ఇదియే శని మాహాత్మ్యము.

బంధరాహిత్యము పొందవలయునన్నచో శ్రోత్రియం బ్రహ్మనిష్ఠా
పరుడైన సద్గురువునాశ్రయించి శ్రవణ, మనన, నిధిధ్యాసనములచే
శ్రద్ధావంతుడై సోఽహంభావ సూత్రమగు బ్రహ్మనిష్ఠచే, తాను ఆత్మ
స్వరూపునిగా అనుభవముచే గురైతింగి జీవన్ముక్తుడౌను, ఈ విధానమే
శనిని తొలగించు కొనుటయని తెలియవలయును. అప్పుడు జనతా జనార్దనుని
మానవరూప మాధవుని సేవించి ధన్యత గాంచగలము.

ఇదియే ఏకాత్మతా జ్ఞానముయొక్క రహస్యము.

...

జ్ఞానచుటక

“సత్త్వం రజస్తమ ఇతి గుణాః ప్రకృతిసంభవాః”

త్రిగుణములతోకూడి సృజనాత్మిక చైతన్యశక్తిచే సృజించిన ప్రకృతిలో గల 84 లక్షల రకముల జీవరాశులకంటే శ్రేష్ఠమైనది నరజన్మ. ఈ జన్మకు విచక్షణాజ్ఞానమున్నది. జ్ఞానము లేనివాడు పశుతుల్యుడన్నది శ్రుతిమాత.

“జ్ఞానేనహీన పశుభిః సమానః”

శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధ, తన్మాత్రలచే నుద్భవించిన, పంచ భూతములచే ఏర్పడ్డ మానవుడు పంచేంద్రియాలకు విషయములైన శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధములచే లభించు విషయానందమే పరమావధిగా నెంచి ప్రకృతికి వశుడై మృత్యుముఖమున బడుటకు ప్రయాణము సాగించు చున్నాడు. జ్ఞానమంటే లౌకిక జ్ఞానమని భ్రమించినారు. ఆత్మజ్ఞానమే జ్ఞానమని గుర్తించాలి, ఈ జ్ఞానాన్నే వేదములు భగవద్గీతా, ఉపనిషత్తులు సకల మత దేవగ్రంథములు బోధించియున్నవి.

ఆత్మతత్త్వజ్ఞానమును సంపాదించుటకు సాధనకావాలి. క్రమశిక్షణ, ధర్మసూక్ష్మరహస్యముల గుర్రెఱింగి లోకమున నిత్యజీవితమున ప్రవర్తిస్తూ చెప్పుట, చేయుట, ఆచరించుట ఒకటిగా నుండాలి. దీనినే త్రికరణశుద్ధి అన్నారు. త్రికరణములనగా! మనస్సు, మాట, కాయము.

నేటి సమాజమున ఎక్కువగా గోచరించునది మనసున ఒకటి మాట ఇంకొకటి, ఆచరించుట మరియుకటి, చెప్పేదిదానికి చేసే దానికి ప్రవర్తనకు ఎంతమాత్రము పొత్తు కుదరడములేదు.

వీటికి కారణము - శూద్రత్వం లేక అజ్ఞానం.

కం॥ అజ్ఞానమె శూద్రత్వము

సుజ్ఞానమె బ్రహ్మమనుట శ్రుతులన్ వినరా

అజ్ఞానముడిగి సాల్మికి

సుజ్ఞానపు బ్రాహ్మడాయ చూడరావేమా ॥ (వేమనయోగి)

“శోచంతి భీద్యంతి ఇతి శూద్రాః శుచశోకే” శోకించువాడు లేక దుఃఖించువాడు శూద్రుడని వ్యుత్పత్తి యర్థము. సర్వదుఃఖాలకు మూలము అజ్ఞానము, తన్నుతాను తెలియని తనమునకు అజ్ఞానమనియు, అవిద్య యనియు పేరు, దీనిమారుపేరు మనస్సు, దీని వృత్తినిగూర్చి శంకరులు, బహువిచిత్రముగా వర్ణించియున్నారు.

కల్లు త్రాగినకోతికి, దయ్యముపట్టింది, తేలుకుట్టింది, నిప్పుత్రొక్కినది ఇక దానిచేష్టలు ఎట్లుండునో అట్లు మనస్సు అనెడి పిశాచికిట్టి వృత్తులు గలిగియుండును.

మనస్సునకు బానిసయైన వారిచేష్టలుగూడ అట్లేవుండును. ఇట్టివారు జ్ఞానులమాటలు వినరు. విన్నను సరిగా అర్థము చేసుకొనుటకు ప్రయత్నించరు. తాము వినరు, ఇతరులను విననీయరు. జ్ఞానముయొక్క విలువ ప్రకృతి బద్ధులైన వారికి పామరులకు మందబుద్ధులకు అర్థముగాదు. మనసును స్వాధీనపఱచుకొని స్వారాజ్యసింహాసనాసీనులైనవారి వాక్యములు మనసునకు బానిసలైనవారికి అర్థముగావు.

ప్రజ్ఞానవంతులైన తత్త్వజ్ఞానుల వాక్యములు పామరులకు అర్థముగాక వారిని వెఱ్ఱివారినిగ భావింతురు. దైవభక్తి, ధర్మభక్తి, పాపభీతిలేనివారు వాచా వేదాంతుల జ్ఞానమునే జ్ఞానమని తలంతురు వీరు విషయాదులనుభవించుటే మానవుని పరమగమ్యమని తలంచి ఆత్మవంచకులై ఆత్మపూతకము చేసుకొని అశాంతిపాలై దుఃఖించుచున్నారు. కోరికలు సామాజిక జీవనములోగానీ,

పారమార్థిక జీవనములోగాని అవసరమే. కాని ఎంత అవసరమో అంతవరకే గాని కోరికలే జీవనమని తలంచువారికి శాంతిలభించదు. అమిత కోరికలపై వ్యామోహముగలవారికి అనంత జన్మలు ప్రాప్తించును. దేహపతనమువరకు కోర్కెలతో ముడిబడి సంకల్ప సాగరమునుండి విముక్తినిబొందలేక ఆ కోర్కెల తీర్పుకొనుటకై మరల మరల జన్మించుచున్నాడు జీవుడు.

జన్మరహస్యమును తెలియగోరు ముముక్షువులు యోగమును సాధించాలి. తద్వారా తెలియవలయునేగానీ ప్రాపంచిక విషయజ్ఞానమునకది అందునదికాదు. బ్రహ్మజ్ఞానముచే మాత్రమే తెలియదగును. అనేక జన్మముల నుండి కామనల వాసనల నిలయమైన సూక్ష్మశరీరమునందుండిన సమస్త కర్మములు. జ్ఞానాగ్నిచేత దగ్ధమగును.” యథైథాంసి సమిద్ధోగ్నిః భస్మసాత్మకురతే 2ర్జునా జ్ఞానాగ్ని దగ్ధకర్మాణి భస్మసాత్మకురతే తథా” - గీత.

ఈ జ్ఞానము ప్రతిమానవునియందు గర్భితమై యున్నది. కానీ తెలుసు కొనలేక యున్నారు. జ్ఞానమును బొందినవారు శీఘ్రముగా భగవంతునిజేరి జనన మరణ సంసారమునుదాటి ధన్యులు కాగలరు.

“జ్ఞానాదేవతు కైవల్యం” అని శ్రుతి

మోక్షప్రాప్తి ఒక్కజ్ఞానముచేతనే గానీ అన్యథా గలుగదు.

“జ్ఞానాన్ముక్తిర్హి లభ్యతే” - శ్రుతి

జ్ఞానివాక్యములు మృదుమధురముగా శ్రవణానందముగా హృదయ రంజకముగా నుండును. కానీ అజ్ఞానాన్ని జ్ఞానవాక్కులు ఖడ్గమువలె పనిచేయును. వారివాక్కులు అమోఘములు అమృత వాక్కులు అమోఘములు జ్ఞానం దైవస్వరూపం. అజ్ఞానతిమిరమునకు భయంకమైనది. జ్ఞానప్రకాశమునకు అజ్ఞాన చీకటి నిలువలేదు.

ప్రకృతి విలాసబద్ధులైనవారికి జ్ఞానులవాక్కులు కఠినముగా ములుకుల వలె హృదయాల్లో గ్రుచ్చుకున్నట్లు గోచరించును. సత్యాన్ని బోధించు జ్ఞాని గుణాతీతుడు. త్రిగుణములకు లోబడిన వాడు అజ్ఞాని. అజ్ఞానిలోకము. యధార్థవాదులను కుయుక్తులతో కుతంత్రములతోను విపరీతముగా చిత్రించుదురు. సత్యజ్ఞానము కోటిజన్మల పుణ్యఫలము లభించునని శ్రుతి మాత పలుకుచున్నది. అట్టి పుణ్యఫలము వలనను ఈశ్వరానుగ్రహము చేతను గురుకృపచేతను తత్త్వజ్ఞానము లభించును. జ్ఞానముగలుగని జన్మ నిరర్థకము.

ఇంద్రియ మనంబులకు వశులై ఆహార నిద్రా భయ మైదునములకే బ్రతువారు అజ్ఞానులు. పశుప్రాయులు. అన్నారు మన పెద్దలు.

దేవుడు సచ్చిదానంద సర్వవ్యాపకుడు. అందరిలో ఆత్మరూపమున వెలుగుచున్నాడు. మనస్సునకు బానిసయైన జీవుడు, తన్ను మఱచుటయనెడి అజ్ఞానమైలచే ఆవరించియున్నాడు. ఈ జీవుడు “సోఽహం”భావ సూత్రమగు బ్రహ్మనిష్ఠలో ఆ మైలను ప్రక్షాళనము చేసుకొన్నచో తనలోనున్న మంగళ కరమైన భగవంతుడైన తన్నుతాను దర్శించగలడు. తన్నుతాను తెలుసు కొన్నచో తత్త్వజ్ఞానియై దేవుడే తానగుచున్నాడు ఇట్టి మహాత్ములు లోకకళ్యాణ మొనర్చగలరు. గానీ ఇట్టి వారికి విఘ్నములు మెండు. ఇవి ప్రకృతి సహజము. జ్ఞాని వీటికి లోబడడు.

“దేహో దేవాలయ ప్రోక్తో జీవో దేవ సనాతనః ।

త్యజేదజ్ఞాన నిర్మాల్యం సోహంభావేన పూజయేత్” ॥ (ఉత్తరగీతా)

తా॥ దేహమనెడి దేవాలయములో సనాతనుడైన దేవుడు జీవుడుగా నున్నాడు. అజ్ఞానమనె నిర్మాల్యమును తొలగించి సోఽహంభావముచే పూజించి ధన్యుడు గావాలి.

సోఽహం అనుకొనుటకాదు. అది తానగుట ఆత్మపూజ సలుపు విధానమును గమనించుడు.

నిర్మల ప్రదేశమున సుఖాసనాసీనుడై దేహమును చక్కగా నుంచుకొని సహజముగా ఆదే శ్వాసపై మనస్సునుంచుట. ఇదియే దైవధ్యానము.

సంకల్పాలు, శ్వాసతగ్గి సహజ కుంభకమగును. ఇది ప్రాణాయామము గాదు. ఆనందానుభూతిలో తన్వయత్వములభించి ఆనందముగా నుండును. 'సోఽహం' అదినేను. ఆనందరూప బ్రహ్మమే నేను అనెడిసిద్ధి. ఇది 'సోఽహం' భావము.

ఆత్మసాక్షాత్కార బ్రహ్మీనందమును అనుభవించుటకై మన భారతీయ మహర్షులు దయామయులై అజ్ఞానయుక్త పామరులుగూడా నిజతత్వాన్ని గుర్రెఱుంగుటకు దృష్టాంతముగా దేవాలయముల నిర్మించి దైవభక్తిని పెంపొందించి భగవదనుగ్రహముచే స్వస్వరూప జ్ఞానము కల్గించుటకు ఏర్పాటు చేసియున్నారు.

దేవాలయ రహస్యము

సీ॥ కరణంబులభిలోపకరణంబులును గాగఁ
 బ్రాణంబులు పచార భటులుగాగ
 గంగా ప్రముఖనాడికలు జలంబులుగాగ
 షట్కమలములు పుష్పములు గాగ
 జఠరాగ్ని హోత్రముజ్వలధూపమున్గాగ
 పటుజీవకళలు దీపంబుగాగ
 నందితానందంబు నైవేద్యమున్గాగ
 రవి శశిజ్యోతులారతులుగాగ ॥

తే॥ అంగదేవాలయమున సహస్రకమల
 పీఠమున శాంతిజనక జోపేతుడగుచు
 చెలగు పరమాత్ము రామునర్పించుచుండ
 తత్త్వవిదులీశ్వర ప్రణిధాన మండ్రు ॥ సీ॥రా॥సం॥

ప్రియాత్మ స్వరూపులారా!

హిందూ ధర్మమతము, సాగరమువలె సువిశాలమై లోతై రత్నగర్భిణియై
 గంభీరమైనది, సకల నదీనదముల తన గర్భమునందిముడ్చుకొని పొంగక
 నిండుగానుండునది సముద్రము. సర్వజన సమ్మతమైనది మతము. మన
 మహర్షులు, గొప్పగా పరిశోధనజేసి పరిశ్రమించి వేదరహస్యములను
 పామరులుగూడ పవిత్రులగుటకు అనేక రీతులలో చూపించి ప్రబోధించి
 యున్నారు. ఋషుల ఋణములు తీర్చుకొనలేమేమో, దేవాలయాలు, దేవతార్చన
 విధానము. మూడు నామములు, విభూతి. జందెము, యజ్ఞములు,

అఖండదీపము, టెంకాయ కొట్టుట, పుష్ప ఫలములర్పించుట. ఉయ్యాల ఊపుట జోలపాటలు శెలవుగైకొను పాటలు, మొదలగు అనేక క్రియా కలాపముల మనకు చూపించి దేవునిజేరి. జనన మరణ సంసార సాగరము నుండి తరించు మార్గములనేకములు జూపించినారు.

గొప్ప గొప్ప దేవాలయములందుగల దేవతల నిత్యపూజా విధాన క్రియలచే చేయు సామగ్రి, పరికరములు, అభిషేకము, పుష్పాలంకరణము, దీపములు, ధూపము, నైవేద్యము, ఘంటానాదము, మంగళహారతులు, తీర్థప్రసాద వినియోగము. పూజారి నిర్వహణమును జూచుచున్నాముగదా? ఈ క్రియాకలాపమంతయు దృష్టాంతము సగుణారాధన సాకారము కర్మకాండ.

దార్శ్వాంతికమున జ్ఞానకాండమును వివరించుకొందము.

దైవనిర్మాణమైన మానవ స్థూలశరీరమనే దేవాలయము నందుండు ఆత్మారాముని పూజావిధానము చేయుచున్న పద్ధతి. జ్ఞానేంద్రియ కర్మేంద్రియ గోళకములు పూజా పాత్రలు, దశవిధ ప్రాణవాయువులే ఉపచారభటులు. ఇడా, పింగళ, సుషుమ్నాయనే, గంగ, యమున, సరస్వతులే అభిషేకజలం, మూలాధార, స్వాధిష్ఠాన, మణిపూరక, అనాహత, విశుద్ధ, ఆజ్ఞేయములనబడు షట్కమల పుష్పములు వీటి వివరణము, చక్రవిచార ఘట్టమున తెలియ దగును, మనలో అన్నమును పక్వముజేసి జీర్ణముచేయు జరరాగ్ని చేతనే శ్వాసయనే పొగలేస్తున్నది. జరరాగ్ని పొగయే ధూపము లేక సాంబ్రాణి. నేత్రాలయందు వెలుగునట్టి జీవకళలే ఇరువైపులనుండు దీపములు బ్రహ్మానందే నైవేద్యము, సూర్య చంద్ర జ్యోతులు హారతులు. సహస్రారకమల చక్రమే పీఠము. బ్రహ్మనిష్ఠచేగల్గు పరమ శాంతియే సీతాదేవి. ప్రత్యగాత్మ కంటే వేఱుగానట్టి పరమాత్మయే సీతాసమేత శ్రీరాములు. ఇట్టి సీతారాముల సేవించుటయే ఈశ్వర ప్రణిధానమన్నారు ఋషులు.

అఖండమను పేరుతో దేవాలయములందు రెండు దీపములు నిరంతరము వెలుగుచుండునట్లు పెట్టి పూజారి జాగ్రత్తగా అవి ఆరిపోకుండా చూచుకొను చుండుట అందరికి తెలుసు. దీని అర్థము. మన నేత్రములందు జీవకళ యున్నంతవరకు మనదేహము పవిత్రముగా నుండును. మరణించు సమయమున నేత్రములలో జిడ్డు క్రమ్మునప్పుటికి దీపము ఆరిపోయినందున శరీరము అపవిత్రమైనదని, మంచముమీదనుంచి క్రిందికి దింపుదురు. కనుకనే పెద్దలు. దీపముండగనే చక్కపెట్టుకొనుడి అన్నారు. దీపములేని గుడిని పాడుగుడియని అందురుగదా?

మన శరీరము పాడుగుడిగాకముందే సద్గురువులద్వారా తెలుసుకో దగిన తత్వాన్ని తెలుసుకొని పొందదగిన పరమాత్ముని పొందవలెనని సూచన దేవాలయములందు మంగళవాద్యములు మ్రోగుచుండునుగదా! మన చెవి రంధ్రాలలో బొటనవ్రేళ్ళతో గట్టిగామూసి కొంతపైకి వ్రేళ్ళను త్రిప్పినచో దశవిధ నాదములు సొంపుగా వినబడును. ఏనాడు ఈ నాదము వినబడదో, నాటినుండి ఏడవరోజు మృత్యువు తప్పదు. ఇది గురురహస్యము. ఈ రహస్యాన్ని గుర్తెరిగినవారు ఫలానారోజు నేను తనువు విడుతును అని చెప్పగలరు. నాదమువినబడని నాటినుండియైన మరణముతప్పదని తెలుసుకొని తీవ్రవైరాగ్యవంతుడై గురువులద్వారా తత్త్వమును తెలుసుకొని ధన్యుడు కావలెనని పెద్దలు బోధించుచున్నారు.

టెంకాయగుట్టు, సంకల్పరూప సంసారపీచును పీకి పారవైచి అహంకారమువంటి చెంకినిపగులగొట్టి తర్వాత జ్ఞానాహంకారమనే జుట్టునుగూడ పెరికివేస్తే మూడవకన్ను గోచరించును. జ్ఞాన నేత్రమే మూడవ కన్ను. పూజారి మూడుకండ్లుగల చిప్పనే మనకిచ్చును. ఇది నియమము. శుద్ధసత్వగుణమే తెల్లని కొబ్బెర. బ్రహ్మానందమే ఆత్మతీర్థము, సర్వ దుఃఖములు పోగొట్టుకొనుటయే ప్రసాదము.

“ప్రసాదే సర్వదుఃఖానాం హానిరస్యోపజాయతే ।

ప్రసన్న చేతసోహ్యశుః బుద్ధిః పర్యవతిష్ఠతే” ॥ గీ॥ 2అ॥

ప్రసన్నమైన శాంతిని పొందుటయే సర్వదుఃఖనివృత్తిరూప ప్రసాదము.

తెంకాయకు ముక్కంటికాయ యని పేరున్నది.

జ్ఞాననేత్రమును సంపాదించుకొన్నవారికి త్రినేత్రుడని పేరుగలదు.

మనము జ్ఞాననేత్రాన్ని సంపాదించుకొనుట ముఖ్యకర్తవ్యము.

ఉయ్యాలలూపుట :- శ్వాసయే ఉయ్యాల ఈ శ్వాసయందు మనసు నుంచుటే ఉయ్యాలలోకూర్చొని యూగుట. శ్వాసయే హంస, హంసతూలికా తల్పమిదియే. హంసతూలికా తల్పమున పరుండువాడు శ్రీ కృష్ణపరమాత్మ. కుండలినీయే శేషపాన్పు. శేషపాన్పున పవ్వలించు దేవుడు శ్రీ మహావిష్ణువు (నారాయణుడు) కుండలియోగముననున్నచో నరత్వముపోయి, నారాయణత్వము లభించును. జోకొట్టుటయనగా! బ్రహ్మనిష్ఠయందు క్రమముగా దేహాన్ని మఱచి తన్వయత్వమును పొందుట. ఈ దివ్యానుభూతి బ్రహ్మనిష్ఠయందు లభించి బ్రహ్మత్వము సిద్ధించి బ్రహ్మజ్ఞానము గల్గును. బ్రహ్మజ్ఞానియే బ్రాహ్మణుడు. “బ్రహ్మణీ, పరబ్రహ్మణీ నిష్ఠావత్వాత్ బ్రాహ్మణః” ఇట్టి బ్రహ్మజ్ఞానియే పూజార్హుడు. పూజార్హతగలవాడు పూజారియగును.

దేవాలయము వెలుపల ధ్వజస్థంభమునుంచి పైభాగమున దీపమును ముట్టించి దిగువభాగమున బలిపీఠమునుంతురు. గుహ్యేంద్రియమే ధ్వజము, గుహ్యేంద్రియచాపల్యము బయటకు నెట్టివేసి, ఊర్ధ్వరేతస్కుడైనచో జ్ఞానదీపము ప్రకాశించునని సూచన అట్లుగానిచో గుహ్యచాపల్యముచే స్త్రీలవలలోబడి మృత్యువునకు బలియగుదురని క్రిందిభాగమున బలిపీఠము నుంచినారు.

శివలింగము పైననున్న ధారాపాత్రలోనినీరు ఒక్కొక్కబిందువే పడునట్లుంతురుగదా? దీనిభావమేమనగా? మనలో మూర్ఖమువఱకు గల బ్రహ్మనాడినుండి ఆయుస్సనెడి అమృతము ఒక్కొక్క బిందువు కొండనాలుక నుండి స్రవించుచుండును. ఈ అమృతబిందువులు పడునంతవఱకు బ్రతుకుగలదు. ఆయువు ముగియగానే అమృతబిందువుల పడనందున మరణము గల్గును.

మూర్ఖమనగా 'ట' అను అక్షరము పలుకుచోటు. “ఋ టు రషాణాం మూర్ధః” అని పతంజలియోగసూత్రము. మనము అమృతమును అమృతంగా పానముచేయు వైఖరి తెలియక ఎంగిలిగా, జొల్లుగా లాలాజలముగా పానము చేయుచున్నాము. ప్రకృతితో ముడిపడి అనంతమైనకోరికలతో లోకసంబంధ మైన, సంసార సంబంధమైన సంకల్ప వికల్పముల వేడిమికి అమృతము దగ్ధమై ఎంగిలిగామారుచున్నది. అమృత రూపాంతరమే లాలాజలము, దానినిమ్రుంగాలి. ఉమ్మివేయరాదు, పెదవులలోపలనున్న లాలాజలము అమృతపరిణామమే, ఆ లాలాజలము పెదవులుతాకి బయటపడితే అది ఎంగిలి. అపవిత్రమగును. మనది మనకే అసహ్యముగా నుండును. కారణ మేమనగా? పెదవులవద్ద స్వాధిష్ఠాన ఆజ్ఞాచక్రములున్నవి. స్వాధీష్ఠానమున అవిద్యయుండుటచే, అవిద్యనుతాకినచో మలినమై ఎంగిలియగుచున్నది. దీని పూర్ణ వివరము నవచక్రవిచారమున తెలియదగును.

ఆయుస్సనెడి అమృతము ముగియకముందే అమృతస్వరూపులు గావలెనని ధారాపాత్ర సూచనను తెలిపినారు.

గాయత్రీ మహామంత్ర రహస్యమంతా జందెమునందే గలదు. మూడు నామముల విషయము వాసుదేవోపనిషత్ విపులముగా నున్నది. అట్లే, విభూతి రహస్యము, జాబాలోపనిషత్తునందు గలదు. ఈ రెండింటి అర్థము.

‘అ’కార ‘ఉ’కార ‘మ’కారములతో కూడిన ‘ఓం’కారమే యగుచున్నది. షణ్మతములన్నియు ఒకే ఈశ్వరుని తెలుపుచున్నవి. భారత భాగవత రామాయణ గ్రంథములందు అనేక దేవరహస్యములున్నవి. సగుణారాధన లన్నియు నిర్గుణారాధనకే దారిజూపుచున్నవని తెలియుచున్నది. గానీ మన వారు బాహ్యపూజలందే మునిగి ఆత్మపూజను మఱచుచున్నారు. ఉపనిషత్తు లలో వివరించినట్టి ఆత్మ సచ్చిదానంద సర్వవ్యాపక లక్షణస్వరూపము. అట్టిదేవుని ‘సోఽహం’ భావసూత్రంబగు ఆత్మపూజతో పరమశాంతియనే తృప్తినిపొంది ఆనందించుటకు సర్వులకు సహజవారసత్వ మున్నదని గుర్తించుటకే బాహ్యమున నిత్యపూజావిధాన కర్మక్రియాకలాపముల ఏర్పరచినారు. యధార్థమును గుర్రెఱింగి లౌకికమున వ్యవహరించుటయే తత్త్వజ్ఞుల కర్తవ్యమై యున్నది. “జ్ఞానాదేవతుకైవల్యం” శృతి ఆత్మజ్ఞానమే కైవల్యసిద్ధిని గల్గించును.

అందుకే భాగవతమున పోతనామాత్యులు మంగళాచరణమున మొదటి పద్యమును ప్రారంభిస్తూ “శ్రీ కైవల్యపదంబు జేరుటకునై చింతించెదన్” అని అన్నారు. భాగవత పురాణముయొక్క సారాంశమంతా ఆ వాక్యము నందే యిమిడియుండుట మనము గమనించాలి. సీతారామాంజనేయ సంవాదమును ప్రౌఢమైన వేదాంత గ్రంథమునందు

“శ్రీమద్ధివ్యనిజాంఘ్రిపద్యముల సంసేవింపుచున్ భక్తిచే

దీమంతుండగు నాంజనేయుని నసద్దేహేంద్రియాతీత చి

దృఢామానందుడవీవ నేననిగృహన్ బోధించు శ్రీ జానకీ

రామ బ్రహ్మమునంతరంగమున నారాధింతు నశ్రాంతమున్ ॥

అని ప్రారంభించినారు. శ్రీ విచారసాగర గ్రంథకర్త జనార్ధన చైతన్యులు ‘సోఽహం’ అని మంగళాచరణము గావించియున్నారు. ఇట్లనేకమంది మహానుభావులు అద్వైసిద్ధినే పరమావధిగా శెలవిచ్చియున్నారు. మన భారతీయ మహర్షులు ప్రబోధించిన వేదరహస్యముల తెలుసుకొని ధన్యులమై సమాజమునకు యధాశక్తి సేవజేయుదుముగాక.

గమనిక :- ధ్యానమునకు తెల్లవారుఝామున చాలశ్రేష్ఠము ఈ సమయానికి బ్రాహ్మీ ముహూర్తమనియు ఉషఃకాలమనియు పేరు. ఈ సమయాన పరమేశ్వరుని సన్నిధినుండి విద్యుత్తనువులతో కూడుకొన్న మలయమారుతము అనంత దివ్యశక్తియుతమై ప్రవహించుచుండును. అట్టి తరుణమున ధ్యానము సల్పినచో ఆ చైతన్యయుక్త విద్యుత్తనువులు మన దేహములో చొచ్చుకొనిపోయి, భావశరీరమగు మనస్సునకు స్థూలశరీరానికి ఆరోగ్యముగల్గించును పశుపక్ష్యాదులు సైతము సూర్యోదయాత్పూర్వంలేచి కిలకిలా రవములతో ఆహాకారములతో భగవంతుని ప్రార్థించుట జూచు చున్నాము గదా? ఉదయం 7,8 గంటల వఱకు నిండా బెడ్ సీటుకప్పుకొని బొగ్గుపులువాయువు పీల్చుకొనుచు నిద్రించువారికి ఆరోగ్యమెట్లు కలుగును? మనపూర్వులు తెల్లవారుఝామున పిల్లల నిదురలేపి కండ్లకు నీరద్ది విద్యాభ్యాసము చేయించెడివారు.

ఈ బ్రాహ్మీముహూర్తసమయమున మరియొక యోగరహస్యము గలదు ఏమనగా? అజపనామగాయత్రీ మహామంత్రాన్ని జీవాత్ముడు దేహమనెడి దేవాలయమునందు చక్రాధిష్ఠానదేవతల ఆత్మపూజను భగవదత్తమైన శక్తితో నారాధించుచుండును. తెల్లవారుఝామున 4గం॥53ని॥20శె॥ నుండి 6 గంటల వరకు సహస్రారకమల చక్రాధిష్ఠాన దేవుడగు శ్రీ గురుపూజ నడుచు చుండును. 1000 హంసలు కాలము ఒక గంట 6 నిమిషాల 40 సెకండ్లు, ఆ తర్వాత సూర్యోదయమునుండి మూలాధార కమలచక్ర స్థిత విఘ్నేశ్వర పూజను హంస గాయత్రీ చేయుచుండును. ఆయనకు 600 హంసలు మాత్రమే అనగా 40 నిమిషాలు ఆ తర్వాత చైతన్యానువులు, అదృశ్య మగును, తర్వాత ధ్యానము ఫలము నివ్వజాలదు. అందులకే పెద్దలు బ్రాహ్మీముహూర్తము శ్రేష్ఠము అని నిర్ణయించినారు.

సాధకభక్తులు గమనింతురుగాక.

చక్రవిచారమును చూడుడు.

ఓం. తత్. సత్.

ద్వైత, శిష్యాద్వైత, అద్వైత సుస్వయము

అద్వైతము = అనగా రెండవదిలేక ఒకటేయై పూర్ణముగా నుండునది ‘ఏకమేవాద్వితీయంబ్రహ్మ’ నేహనా నాస్తి కించన ఉన్నది ఒకే బ్రహ్మమే రెండవదిలేదు. ‘జీవోబ్రహ్మైవనాపరా’ జీవుడు బ్రహ్మముకంటే వేరుగాదు జీవుడే దేవుడు దేవుడేజీవుడు భక్తుడే భగవంతుడు భగవంతుడే భక్తుడు లేక జ్ఞానియే బ్రహ్మము. బ్రహ్మమేజ్ఞాని అని జ్ఞానికి బ్రహ్మమునకు బేధము లేదు. ఇది అద్వైత సిద్ధాంతము పరిపూర్ణయోగదృష్టి అనుభవదృష్టి.

కం॥ జ్ఞానికి నేను బరోక్షుడఁ

గాను పరోక్షుండు నాకుగాడతండిదిను

జ్ఞానం బజ్ఞానకిది మది

గానఁబడదు తన్ను నన్నుఁ గానమిననఘా ॥

తా॥ దోషరహితుడా! జ్ఞానికినేనుగాని నాకు జ్ఞానిగానీ పరోక్షులము గాము (వేరుగువారముగాము) ఇట్టి అబేధమే, అనుభవజ్ఞానము “అబేధ దర్శనంజ్ఞానం” అని శ్రుతివాక్యము, అజ్ఞానికి ఇది కలుగదు. ఏలయనగా? యథార్థస్థితిలో అబేధమైనను, వానికి వివేకము లేనందున గోచరముగాదు. వాడు తన రూపమునుగూర్చియు. అనగా జీవుని యథార్థ స్వరూపమును గూర్చియు నా స్వరూపమును గూర్చియు, అనగా ఈశ్వరుని యథార్థ స్వరూపమును గూర్చియు విమర్శింపనేరడుగదా! జీవలక్షార్థము, ప్రత్యగాత్మ ఈశ్వర లక్షార్థము పరమాత్మ ప్రత్యగాత్మ పరమాత్మలకేకత్వము స్వతస్సిద్ధము ఈ ఏకత్వస్వరూపము, బ్రహ్మము. గాన జ్ఞాని నేను, ఇరువురము బ్రహ్మమే సీ॥రా॥సంవాదము ద్వితీయాశ్వాసము 133 పద్యము.

ఈ అద్వైతసిద్ధాంతమును కాలగర్భమున లీనమైయుండెను. ఈ సిద్ధాంతమును పరమహంస పరివ్రాజకాచార్య పూజ్యపాదులు శ్రీ శంకరాచార్యులు 12వ శతాబ్దమున ఆసేతు హిమాచల పర్వతము ప్రచారముచేసి అద్వైత సిద్ధాంతపీఠముల స్థాపించెను.

తర్వాత విశిష్టాద్వైతము శ్రీ రామానుజాచార్యులచే ప్రచారము గావింపబడి విశిష్టాద్వైతము స్థాపింపబడెను.

మహాగంభీరమైన అద్వైతానుభవసిద్ధిని పొందుట సర్వులకు సాధ్యము గాదని కొంచెముదిగువకువచ్చి భక్తుడు వేఱు భగవంతుడు వేఱు, జీవుడు వేఱు, దేవుడు వేఱు అని భక్తి ప్రపత్తులతో శరణాగతుడై 'దాసోఽహం' భావనచే భక్తుడు భగదనుగ్రహమునుపొంది ధన్యుడగునని సిద్ధాంతము జేసిరి. వీరికి భగవంతుడు వైకుంఠవాసుడైన శ్రీమన్నారాయణమూర్తి విష్ణుమూర్తి.

భక్తుడు భగవంతుని పొందుటకు సోపానములు నాలుగు 1. సాలోక్య, 2. సాయుజ్య, 3. సామీప్య, 4. సారూప్యములు.

(1) సాలోక్యమనగా - శ్రీమన్నారాయణమూర్తి వుండులోకము, చేరుట అనగా వైకుంఠలోకము చేరుట. (2) సాయుజ్యమనగా - ఆలోకములో దేవునికి దగ్గరగా వసించుట. (3) సామీప్యమనగా - దేవునికి అత్యంత సమీపముననుండి ఆనందించుట. (4) సారూప్యమనగా - భగవద్రూపము ధరించుట. శ్రీమన్నారాయణనివలె శంఖు, చక్ర, గదా, కమలములధరించి చతుర్భుజములతో పీతాంబరధారియై అచ్చముగా నారాయణమూర్తి ఆకారముగల్గి లక్ష్మీనివాస వక్షస్థలము మినహా అంతయు వైష్ణవాకారము గల్గియుండుట ఈస్థితి భక్తునియొక్క పూర్ణస్థితి. ఇది విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంతము.

ద్వైతము - ఈ సిద్ధాంతమును తర్వాత శ్రీ మధ్వాచార్యులు స్థాపించిరి, భక్తుడు వేఱు, భగవంతుడు వేఱు లేదా జీవుడు వేఱు, దేవుడు వేఱు, జీవుడు జీవుడే, దేవుడు దేవుడే ఈ భక్తుడు భక్తి ప్రపత్తులచే భగవదను గ్రహమును పొంది ఆనందించుటయే పరమావధి. జన్మరాహిత్యముగానీ, భగవద్వైక్యముగానీ, జీవన్ముక్తుడుగానీ, విదేహముక్తుడుగానీ కాదు.

ద్వైత, విశిష్టాద్వైత, అద్వైతములు క్రమసోపానములు. ఇందులో ఏది గొప్ప ఏదితక్కువ అన్న ప్రశ్నలకు తావులేదు. మానవకల్పిత మత దృష్టితో భేదములాపాదించబడి వేఱు వేఱుగా భావించినారు. మానవుడు సాధన అనుష్ఠాన ప్రక్రియలద్వారా అనుభూతితో ద్వైత విశిష్టాద్వైత అద్వైత సిద్ధిని పొందుచున్నాడు.

ద్వైతులకు ప్రాణపదమైన ఆరాధ్యదేవుడు హనుమంతుడు విశిష్టాద్వైతులకు శ్రీమన్నారాయణమూర్తి అద్వైతులకు బ్రహ్మము అనుభవమున సమన్వయ వివరణము.

జీవన్ముక్తినిగోరు సాధకుడు ప్రథమమున నాశికాపుటములందు ఆడే హంసను లేదా శ్వాసను మనసుతో గమనించును. హనుమంతుడు వాయు తనయుడు కంఠస్థానమునందుగల ఉదానవాయువునుండియే ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములుద్భవింపచును. గనుక ఈ శ్వాసయే హనుమంతుడు.

“నమో బ్రహ్మణే నమస్తే వాయో త్వమేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మసి”

అని శ్రుతి. ఈ హంసోపాసము, సోఽహంభావ సూత్రనిష్ఠ ఇది పృథ్వీస్థానయాత్ర. శ్వాస పంచభూతాత్మకము. 10 అంగుళములు బయటికి 10 అంగుళములు లోనికి సడుచుచుండును. 2 అంగుళాలు పరిమితితగ్గి 8 అంగుళాలు నడుచుచున్నదో పృథ్వీపంచక గోళకములగు వాక్, పాణి,

పాద, గుహ్య, పాయురింద్రియ గోళకములు జడములగును. 6 అంగుళాలే ఆడుచున్నపుడు జలపంచకము, శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధ గోళకములు జడములగును 4 అంగుళములలో హంస సంచరించుచున్న అగ్ని పంచకము లగు శ్రోత్ర, త్వక్, చక్షు, జిహ్వ, ఘ్రాణేంద్రియ గోళకములు జడములగును. 2 అంగుళాలే ఆడుచున్న వాయుపంచకమగు వ్యాన, ఉదాన, సమాన ప్రాణ అపాన గోళకములు జడములైయుండును. ఇపుడు ఆకాశ తత్త్వము నందు హంస ఆడుచుండును. ఆకాశతత్త్వాన్ని అధిగమించినప్పటికి వృథివీ స్థానయాత్ర ముగియును.

ఇప్పటికి శ్వాసనిష్ఠ పూర్తియగును. హనుమత్సేవపూర్తి అయినట్లు.

ద్వైతసిద్ధాంతసిద్ధి, ఆ పిమ్మట ఆపోస్థానయాత్ర ప్రారంభమగును. విశిష్టాదేవతోపాసన.

పెదవులు మొదలు కంఠమువరకుగల బయలే హృదయాకాశము.

స యఏషోంతర్హృదయ ఆకాశః తస్మిన్నయం పురుషో మనోమయః
అమృతో హిరణ్యయః ॥ (తైత్తిరీయోపనిషత్)

తా॥ హృదయ కమలమునందు తుదివఱకు ఆకాశమున్నది. ఈ హృదయాకాశమునందు మనోమయుడును, జ్యోతిర్మయుడును, మరణ ధర్మము లేనివాడునునగు పురుషుడున్నాడు.

ఇతడే ప్రాదేశమాత్ర పురుషుడు, ప్రాదేశమనగా జుత్తిలి, పెదవులు మొదలు కంఠమువరకు కొలిచినచో వారి వారి జుత్తిలి ఎంతయుండునో అంతయుండును.

బ్రహ్మాండమునందు ఈ బయలే హృదయకమలము.

“హ్రీయతే విషయై రితి హృదయం” విషయములచేత హరింపబడునది గనుగ హృదయమని వ్యుత్పత్తిర్థము.

చిత్తంతుచేతో హృదయం స్వాంతం, హృన్మానసం మనః హృదయము పేర్లు - అమరము

తే॥ దంతములు జిహ్వకుత్తుక తాలు తలము

కంఠనాళంబు హృదయంబగణ్య చరిత

మఱియులోపల నెచటికి మనసు మెలగెఁ

దాఁగదల్చక యచటన యాగవలయు ॥ బార॥అశ్వ॥ప్ర॥216పద్యం.

తా॥ దంతములు, నాలుక, కుత్తుక, దౌడలు, కంఠనాళము ఇవి యన్నియు చేరి హృదయము. ఈ హృదయమందు మనస్సు సంచరించు చున్నది. ఎచ్చటెచ్చట మనస్సు చరించునో అచ్చటచ్చటే నిల్పవలయునని యర్థము.

వాజ్మేమనసి ప్రతిష్ఠితాం । మనసే వాచి ప్రతిష్ఠితామ్ ॥

అని ఉపనిషత్, వాక్కునందు మనస్సు, మనస్సునందు వాక్కు ప్రతిష్ఠింపబడి యున్నది.

ఈ ఆపోస్థానమే వైకుంఠము. వైకుంఠవాసుడు నారాయణుడు. నీరే స్థానముగా గలవాడు నారాయణుడు.

వటప్రత్రమనెడు జిహ్వయందు పెదవులవద్ద పాదములుంచి కంఠమున శిరస్సు నుంచి యోగనిద్రాసమేతుడై యున్నాడు నారాయణుడు.

రాశ్వబ్ధాః అయంతే నిర్గచ్ఛంతే యస్మాత్సరాయణః ।

రాయణాదన్యః అరాయణః అరాయణో నభవతీతి నారాయణః ॥

రైశబ్దే - ధాతువు.

ఎవనివలన శబ్దములు బయలువెడలుచున్నవో అతడు రాయణుడు, బోధించునది బుద్ధి, బుద్ధినుండియే బోధజరుగును గనుక బుద్ధియే రాయణుడు, రాయణునికంటే వేతైనవాడు, ఆరాయణుడు మహాకారణ స్వరూపియైన ఎఱుకయే అరాయణుడు ఈ ఎఱుకకంటే వేతైనవాడు నారాయణుడు. అనగా కైవల్యస్థాన స్థిత ప్రత్యగాత్మయే నారాయణుడు.

ఆపోస్థానయాత్ర లేక వైకుంఠప్రయాణమున సాధకభక్తుడు మనో మారుతములు ఏకమై అంతర్ముఖ ప్రయాణముగావించు శుభసమయమున పెదవులు బిఱ్ఱగా కఱచుకొనిపోవును. పెదవులందుగల స్వాధిష్ఠాన, ఆజ్ఞా చక్రముల యక్తమనస్సు దాటి వైఖరీవాక్కును అధిగమించినట్లు తరువాత జిహ్వోగ్రచలముడిగి లాలాజలమూరుట ఆరును. ఈ అనుభవస్థితిలో జిహ్వోగ్ర స్థాన, సహస్రార చక్రమునందలి బుద్ధిని మధ్యమవాక్కును, మణిపూరక చక్రమును దాటినట్లగును. అట్లే శ్రద్ధగా బ్రహ్మనిష్ఠయందున్నచో మూర్ధమున నున్న అనాహత చక్రస్థిత అహంకారమును పశ్యంతీ వాక్కును శిఖా చక్రమును దాటును. అపుడు మూర్ధమును గల్గు బ్రహ్మగ్నిచే అమృతము స్రవించును.

ఇంకను అంతర్ముఖ ప్రయాణము సాగించినచో కిర్నాలుక వద్ద 'హ' పలుకుచోటనున్న మూలాధారచక్రస్థిత చిత్తము లేక పరావాక్కు పశ్చిమ చక్రములదాటును.

పెదవులందు స్వాధిష్ఠాన ఆజ్ఞాచక్రములజంట, అవిద్యాయుక్త మనస్సు వైఖరీ వాక్.

జిహ్వోగ్రహమునందు సహస్రార, మణిపూరక చక్రముల జంట, బుద్ధి మధ్యమవాక్.

మూర్ధమున అనగా అంగిట అనాహత శిఖాచక్రములజంట అహంకారము వశ్యంతీవాక్.

‘హ’ పలుకుచోటునందు మూలాధార పశ్చిమచక్రముల జంటతో కూడిన చిత్తము పరావాక్.

ఈ 8 చక్రములతో కూడిన మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారము చిత్తము వరుసగా వైఖరీవాక్, మధ్యమవాక్, పశ్చంతివాక్, పరావాక్.

విశిష్టాద్వైతల పదవులు - సాలోక్య, సాయుజ్య, సామీప్య, సారూప్యములు, వైష్ణవరూపమే ధరింతురుగానీ, విష్ణువుగాడు.

ఇక అద్వైతసిద్ధి - ఈ బ్రహ్మనిష్ఠలో ఇంకనూనిల్వగా తుదకు కంఠము నందుగల విశుద్ధచక్రస్థిత వాగతీత స్థితియగు కైవల్యమున సహజ కుంభకమున ప్రత్యగాత్మ స్వరూపుడగు బ్రహ్మమే తాను తానే బ్రహ్మ మగుచున్నాడు.

ఇది అద్వైతస్థితికి పరాకాష్ఠ.

“ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ । జీవోబ్రహ్మైవ నాపరః”

జీవత్వములేని బ్రహ్మత్వ స్వరూపసిద్ధి.

ఇట్టి స్వస్వరూపానుసంధానమునకే భక్తియని శంకరులు భక్తి శబ్దమునకు నిర్వచించియున్నారు.

“మోక్షకారణ సామగ్ర్యం భక్తిరేవ గరీయసే ।

స్వస్వరూపానుసంధానం భక్తిరిథీయతే” (వివేకచూడామణి)

తా॥ మోక్షమును పొందించు సామగ్రిలో భక్తియొక్కటే శ్రేష్ఠమైనది. గానీ, భక్తియనగా స్వస్వరూపాను సంధానమేభక్తి.

శ్లో॥ స్వరూనుసంధాన రూపాంస్తుతిం

యః పతే దాదరాద్భక్తి భావాన్మనుష్యః ।

శృణోతీహవానిత్య ముద్యుక్తచిత్తో

భవేద్విష్ణు రత్రైవ వేదప్రమాణాత్ ॥

(శ్రీ శంకరాచార్యకృత విజ్ఞాన నౌకాష్టకము.)

తా॥ ఏ మానవుడైతే తన స్వరూపమైన బ్రహ్మనుసంధానమే రూపముగా గల స్తుతిని గౌరవ భక్తిభావముతో పఠించునో, వినునో ఈ లోకమున ఎల్లప్పుడు ఆ బ్రాహ్మీస్థితినిపొందుటకై ప్రయత్నించుచున్న చిత్తము గలవాడో ఆతడు ఇచ్చటనే ఈ జన్మయందే విష్ణువు అగుచున్నాడు. ఇందుకు వేదమే ప్రమాణము నరుడు నారాయణుడగుచున్నాడు. ఇట్టి నారాయణుడగు బ్రహ్మమే తానగుట అద్వైతసిద్ధి ఈ విధముగా ద్వైత విశిష్టాద్వైత, అద్వైతములు క్రమ సోపానములుగా అనుభవమున సమన్వయమగును.

శ్రీ రామానుజాచార్యుల విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంతముయొక్క “ఓం నమో నారాయణాయ” అర్ధపంచకముయొక్క మూలమంత్రము గమనార్హము.

శ్లో॥ ప్రాప్యస్య బ్రహ్మణోరూపం ప్రాప్తశ్చ ప్రత్యగాత్మనః

ప్రాపుపాయం ఫలంప్రాప్తేః తథాప్రాప్తి విరోధి చ ।

వదంతి సకలావేదాః ఇతిహాస పురాణకాః

మునయశ్చ మహాత్మానో వేదవేదాంత పారగాః ॥

తా॥ పొందబడదగిన బ్రహ్మముయొక్క స్వరూపమును పొందెడువాడైన ప్రత్యగాత్మ స్వరూపమును పొందుటకు ఉపాయమును పొందుటవలన ప్రయోజనమును పొందుటకు విరోధియు, ఈ అయిదింటినిగూర్చి వేదముల యొక్కయు వేదసారమైన వేదాంతముయొక్కయు (ఉపనిషత్తులు) పరిపూర్ణ జ్ఞానమును పొందినమునులు ఇతిహాసములతోను, పురాణములతోను ఈ అర్ధపంచకమును గూర్చి చెప్పుచున్నారు.

బ్రహ్మమగు నిర్వికల్ప సమాధిలో స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ, మహా కారణములు లయింపగా మిగిలెడి బ్రహ్మనందస్వరూపము. ఇది సచ్చిదానంద సర్వవ్యాపకము ప్రత్యగాత్మయనగా తనలోని దేవునిపేరు. బ్రహ్మనిష్ఠయే బ్రహ్మమును పొందుటకు ఉపాయము దుఃఖనివృత్తి బ్రహ్మనంద ప్రాప్తిరూప మోక్షమే బ్రహ్మమును పొందుటవలన గలుగు ఫలము. బ్రహ్మనిష్ఠ యందున్నపుడు నిగాతప్పించి సంకల్ప ప్రవాహమున పడవేయు అవిద్యయే విరోధి. 1) బ్రహ్మము, 2) ప్రత్యగాత్మ, 3) ఉపాయము, 4) ఫలము, 5) విరోధి ఈ అయిదింటిని అర్థపంచకము అంటారు.

“నారాయణాయ” నారాయణుని పొందుట కొరకే గానీ, నమః జీవత్సము కొరకుగాదు. అని అర్థము.

శ్రీ రామానుజాచార్య శంకరాచార్యులు అద్వైతసిద్ధినే బోధించి యున్నారు.

...